

Jacek Krystek

 <https://orcid.org/0000-0002-7251-9675>

Politechnika Łódzka

Polska

Przekazywanie danych na informatycznych nośnikach danych w postępowaniach dotyczących ochrony środowiska

---

Transmission of data on IT data carriers in proceedings related to environmental protection

Summary

The Environmental Protection Law and the Act on the provision of information on the environment and its protection, public participation in environmental protection and on environmental impact assessments, as well as other acts in the field of environmental protection law provide that in certain situations, in addition to paper documentation, its record should be presented on IT data carriers. This solution does not take into account the scientific and technical progress that is being made in the field of ICT capabilities and may raise various practical technical problems.

Key words: IT data carriers, environmental decisions

1. Wprowadzenie

Żeby wypełnić niektóre obowiązki związane z ochroną środowiska, przedsiębiorca, składając konieczną dokumentację, musi również załączyć jej kopie na informatycznych nośnikach danych. W literaturze przedmiotu ani w orzecnic-

twie owo zagadnienie nie było do tej pory analizowane. Większość autorów zapewne uważa je za kwestię czysto techniczną, która nie wymaga omawiania. Czy rzeczywiście składanie kopii dokumentów w takiej formie nie budzi żadnych wątpliwości? Wydaje się, że z powodu szybkiego postępu technicznego w zakresie nośników danych, jaki obecnie obserwujemy, interpretacji tego zagadnienia mogą towarzyszyć kontrowersje.

2. Historia informatycznych nośników danych

Wraz z postępem technicznym zmieniają się komputery. Jeszcze 40 lat temu były to nieliczne urządzenia, zwykle dość pokaźnych rozmiarów, zlokalizowane w ośrodkach obliczeniowych. Dane wprowadzano do tych urządzeń za pomocą kart papierowych, taśm papierowych lub taśm magnetycznych. Nie były one wygodne w użyciu, ale w tamtym czasie na ogół wystarczające. Skonstruowanie i spopularyzowanie mikrokomputerów (komputerów osobistych) w znacznym stopniu zmieniło podejście do nośników danych. Duża liczba komputerów spowodowała, że coraz potrzebniejsze stawały się pewne i szybkie nośniki, dzięki którym możliwa byłaby wymiana danych między urządzeniami. Z oczywistych względów taśma papierowa i karty papierowe (choćby z uwagi na wielkość ich czytników czy drukarek) nie nadawały się do powszechnego wykorzystywania. Przez krótki okres dominowała taśma magnetofonowa (magnetyczna), lecz stanowiła wolny i niepewny nośnik, dlatego została zastąpiona dyskietaami – najpierw 5,25", później 3,5". Wcześniej istniały też dyskietki 8", ale nie znalazły szerszego zastosowania, szczególnie w Polsce. Pod koniec XX w. do użytku zaczęły wchodzić płyty CD, a następnie DVD. Minione dwie dekady XXI w. przyniosły sukcesywny rozwój kart pamięci oraz pamięci USB (popularnie nazywanych pendrive'ami). Każdy kolejny typ nośnika cechuje się możliwością przechowywania większych ilości danych. Początkowo zapisywano je w postaci tekstowej, co nie wymagało pamięci o dużych rozmiarach. Ponieważ obecnie pliki generowane przez programy użytkowe najczęściej są zapisywane w postaci graficznej, znacząco zwiększa się ich objętość, a w rezultacie wymagają nośników o większej pojemności. W ostatnich latach, w miarę rozwoju Internetu oraz wzrostu prędkości przesyłania danych, obserwuje się stopniowe odchodzenie od fizycznych nośników pamięci na rzecz infrastruktury teleinformatycznej¹.

---

¹ Więcej na ten temat – zob. W. Andrzejewski, Z. Królikowski, T. Morzy, *Bazy danych i systemy informatyczne oraz ich wpływ na rozwój informatyki w Polsce*, w: *Polskie i światowe osiągnięcia nauki. Nauki techniczne*, Fundacja im. Wojciecha Świątosławskiego na rzecz Wspie-

3. Definicja informatycznego nośnika danych

Definicja legalna informatycznego nośnika danych znajduje się w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne², zgodnie z którą jest to materiał lub urządzenie służące do zapisywania, przechowywania i odczytywania danych w postaci cyfrowej (art. 3 pkt 1). Jednocześnie ustawa określa, że jako równoważne pojęciu „informatyczny nośnik danych” należy rozumieć wyrażenia: elektroniczny nośnik informacji, elektroniczny nośnik informatyczny, elektroniczny nośnik danych, komputerowy nośnik informacji, komputerowy nośnik danych, nośnik elektroniczny, nośnik magnetyczny, nośnik informatyczny oraz nośnik komputerowy (art. 61 ust. 1 pkt 1).

J. Janowski rozróżnia statyczne i dynamiczne nośniki danych: te pierwsze są materiałami o własnościach fizycznych, które pozwalają na wprowadzanie do nich znaków w postaci materialnej, drugie natomiast składają się ze zmiennych w czasie zjawisk fizycznych, wytwarzanych przede wszystkim przez radio, telewizję, telefonię i Internet³. A. Kościółek za elektroniczne nośniki informatyczne uznaje dyskietki, płyty CD, płyty DVD i dyski twarde. Według tej autorki nie można określić Internetu jako nośnika przeznaczonego do zapisywania, przechowywania i odczytywania informacji. Internet bowiem – będący środowiskiem złożonym z milionów komputerów połączonych między sobą – służy do komunikowania się oraz do wymiany danych, jest zatem środkiem komunikacji elektronicznej⁴.

Zdaniem J. Janowskiego obecnie następuje proces informatyzacji prawa, który przebiega na różnych poziomach i obejmuje kilka etapów. Pierwszy oznacza prostą komputeryzację obsługi prawnej, drugi to faza rozległa polegająca na telematyzacji wymiany prawnej, a jako trzeci może wystąpić faza adaptatywna, w której dochodzi do autonomizacji decyzji prawnych z zastosowaniem agentów programowych⁵.

---

rania Nauki i Rozwoju Potencjału Naukowego w Polsce, Gliwice 2010, s. 345–386; M. Wilkowski, *Wprowadzenie do historii cyfrowej*, Instytut Kultury Miejskiej, Gdańsk 2013; A. Maj, *Przemiany wiedzy i pamięci cyfrowej w cyberkulturze*, „Teksty z Ulicy” 2017, nr 18, s. 145–155.

² T.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 57.

³ J. Janowski, *Elektroniczna postać umowy*, w: idem, *Kontrakty elektroniczne w obrocie prawnym*, LexisNexis, LEX/el. 2008.

⁴ A. Kościółek, *Pojęcie elektronicznych czynności procesowych*, w: eadem, *Elektroniczne czynności procesowe w sądowym postępowaniu cywilnym*, Wolters Kluwer, LEX/el. 2012.

⁵ J. Janowski, *Wpływ informatyzacji na kształtowanie się zasad prawnych na przykładzie zasady pisemności postępowań sądowych i administracyjnych*, „Studia Iuridica Lublinensia” 2016, t. 25, z. 1, s. 309–310, <http://dx.doi.org/10.17951/sil.2016.25.1.307>.

4. Przekazywanie danych na informatycznych nośnikach danych w przepisach prawa ochrony środowiska

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska⁶ w dwóch przypadkach wymaga od przedsiębiorcy, aby składając dokumenty, dostarczył także ich kopie na informatycznych nośnikach danych. Po pierwsze, władający powierzchnią ziemi lub inny sprawca obowiązany do przeprowadzenia remediacji historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi winien przedłożyć regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska wniosek o wydanie decyzji ustalającej plan remediacji, który zawiera projekt tego planu. Do pisemnego wniosku należy dołączyć jego zapis w postaci elektronicznej na informatycznych nośnikach danych (art. 101l ust. 2). Po drugie, składając wniosek o wydanie pozwolenia zintegrowanego, wnioskodawca ma obowiązek dodać jako jeden z załączników zapis wniosku w postaci elektronicznej na informatycznych nośnikach danych (art. 208 ust. 6 pkt 2). Prawo ochrony środowiska wymaga również, aby po identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi starosta przekazał regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska wykaz takich terenów za pomocą informatycznych nośników danych lub za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej (art. 101d ust. 9). W taki sam sposób raz na dwa lata powinna być dostarczana aktualizacja tego wykazu. Autorzy komentarzy do omawianej ustawy albo w ogóle nie odnoszą się do zagadnienia przekazywania danych na nośnikach informatycznych, albo powtarzają treść przepisów, nie opatrując ich uwagami ani objaśnieniami⁷.

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko⁸ w kilku sytuacjach nakazuje przedłożenie zapisu danych na nośnikach elektronicznych. Po pierwsze, przedsiębiorca, który występuje z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, musi dołączyć do wniosku m.in. raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (w przypadku przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko) lub kartę informacyjną przedsięwzięcia (w przypadku przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko). Oba wymienione załączniki powinny zostać złożone w postaci pisemnej oraz na informatycznych nośnikach danych, zapisane w formie elektronicznej

⁶ T.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2556 ze zm.

⁷ Zob. K. Gruszecki, *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*, wyd. 2, Wolters Kluwer, Warszawa 2008, s. 443–445; idem, *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*, wyd. 5, Wolters Kluwer, LEX/el. 2019; Z. Bukowski, *Art. 208*, w: Z. Bukowski, E.K. Czech, K. Karpus, B. Rakoczy, *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*, LexisNexis, LEX/el. 2013.

⁸ T.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm. [dalej: u.o.o.ś.].

(art. 74 ust. 2 u.o.o.ś.). Liczba egzemplarzy dokumentów w postaci pisemnej i na nośnikach musi być równa sumarycznej liczbie organów, które biorą udział w postępowaniu (organ prowadzący postępowanie, organy opiniujące i uzgadniające). Najczęściej są trzy organy opiniujące i uzgadniające, ale w pewnych okolicznościach może ich być więcej. Przedsiębiorca musi zatem złożyć co najmniej cztery egzemplarze dokumentów w postaci pisemnej i tyle samo nośników danych z zapisem wersji elektronicznej.

Po drugie, procedura oceny oddziaływania na środowisko przewiduje w niektórych sytuacjach przeprowadzenie ponownej oceny takiego oddziaływania. Wówczas przedsiębiorca, przedstawiając raport o oddziaływaniu na środowisko, składa go w formie pisemnej oraz zapisany w formie elektronicznej na informatycznych nośnikach danych – po jednym egzemplarzu dla organu prowadzącego postępowanie i dla każdego organu opiniującego i uzgadniającego (art. 88 ust. 5). Po trzecie, również raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 (art. 97 ust. 3) należy złożyć w postaci papierowej wraz z zapisem w formie elektronicznej. W tym przypadku wymagane są tylko dwa egzemplarze (papierowe i elektroniczne).

Autorzy komentarzy do analizowanej tu ustawy nie odnoszą się do zagadnienia przekazywania dokumentacji wraz z zapisem na informatycznych nośnikach danych. K. Gruszecki uznaje, że przepisy określające sposób jej dostarczania mają charakter techniczny (art. 74 ust. 2 u.o.o.ś.) lub techniczno-procesowy (art. 88 ust. 5 u.o.o.ś.)⁹. B. Rakoczy jedynie przy art. 88 ust. 5 i art. 97 ust. 3 porusza kwestię przedkładania dodatkowo dokumentacji w formie elektronicznej¹⁰. Tematu tego nie omawiają też w swoim komentarzu M. Bar i J. Jendrośka¹¹. W monografiach pod redakcją B. Rakoczego¹² oraz autorstwa M. Pchałka i M. Behnkego¹³ dotyczących procedury oceny oddziaływania na

---

⁹ K. Gruszecki, *Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Komentarz*, Presscom, Wrocław 2009, s. 219, 281. Identyczne sformułowania znajdują się w kolejnym wydaniu komentarza tego autora – zob. idem, *Komentarz do ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, wyd. 3, Wolters Kluwer, LEX/el. 2020.

¹⁰ B. Rakoczy, *Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Komentarz*, LexisNexis, LEX/el. 2010.

¹¹ M. Bar, J. Jendrośka, *Komentarz do ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, Wolters Kluwer, LEX/el. 2016.

¹² G. Klimek, *Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w świetle przepisów prawa polskiego*, w: *Oceny oddziaływania na środowisko w praktyce*, red. B. Rakoczy, Wolters Kluwer, Warszawa 2017, s. 67.

¹³ M. Pchałek, M. Behnke, *Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w prawie polskim i UE*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2009, s. 121.

środowisko znajduje się identyczna informacja, że dokumentacja musi zostać złożona w trzech egzemplarzach (obecnie ustawa wymaga, żeby liczba ta wynosiła odpowiednio po jednym egzemplarzu dla organu prowadzącego postępowanie oraz każdego organu opiniującego i uzgadniającego) wraz z jej zapisem w formie elektronicznej na informatycznych nośnikach danych.

Również w innych ustawach z zakresu prawa ochrony środowiska można znaleźć przepisy mówiące o dołączaniu dokumentacji na nośnikach komputerowych. Zgodnie z art. 408 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne¹⁴ operat wodny sporządza się pisemnie w formie opisowej i graficznej oraz na informatycznych nośnikach danych: jako dokument tekstowy, a część graficzną operatu – w postaci plików typu rastrowego (PDF) lub plików w formacie wektorowych danych przestrzennych, odwzorowanych w jednym z obowiązujących układów współrzędnych geodezyjnych. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze¹⁵ przewiduje składanie dokumentacji geologicznej w postaci papierowej oraz w postaci elektronicznej na informatycznych nośnikach danych (art. 93 ust. 1, ust. 1a, ust. 8 i ust. 9). W swoim komentarzu do art. 93 G. Klimek podaje, w jakiej formie dokumentacja musi być złożona, ale nie analizuje tego zagadnienia¹⁶.

W kilku ustawach przepisy nakazują przesyłanie danych za pomocą systemów teleinformatycznych. Dotyczy to np. bazy danych odpadowych (BDO) zgodnie z art. 82 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach¹⁷. Baza ta wykorzystywana jest również do rejestracji danych w myśl ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym¹⁸. Z kolei ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi¹⁹ zakłada sporządzanie papierowej lub elektronicznej ewidencji masy opakowań wprowadzonych do obrotu (art. 22 ust. 1) oraz ewidencję liczby nabytych i wydanych lekkich i pozostałych toreb na zakupy z tworzywa sztucznego (art. 40f ust. 1). Ta sama ustawa wymaga, aby marszałek województwa prowadził w systemie teleinformatycznym rejestr dokumentów, które zostały mu przekazane za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej (art. 52 ust. 2). Zgodnie z art. 6n ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach²⁰ składanie deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi powinno się odbywać za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Ustawa ta w art. 9b nakazuje też, aby rejestr dzia-

¹⁴ T.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2625 ze zm.

¹⁵ T.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1072 ze zm.

¹⁶ G. Klimek, *Art. 93*, w: *Prawo geologiczne i górnicze. Komentarz*, red. B. Rakoczy, Wolters Kluwer, LEX/el. 2015.

¹⁷ T.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 699 ze zm.

¹⁸ T.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1622.

¹⁹ T.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 160.

²⁰ T.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2519 ze zm.

łałości w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości był prowadzony w postaci bazy danych zapisanej na nośnikach informatycznych. Ponieważ jednak te ostatnie regulacje nie wiążą się z przekazywaniem danych na takich nośnikach, nie będą dalej analizowane.

5. Dostęp do informacji o środowisku

Dostęp do informacji o środowisku regulowany jest przez ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Trzeba pamiętać, że rozróżnia się czynne i bierne udostępnianie informacji²¹, co zależy od aktywności organu administracji. Czynne udostępnienie informacji o środowisku następuje wtedy, gdy organ robi to sam – obecnie najczęściej na stronie internetowej. W takiej sytuacji każdy może uzyskać owe informacje za pomocą środków komunikacji elektronicznej i nie ma potrzeby korzystania z nośników danych. Z kolei bierne udostępnienie informacji następuje na wniosek zainteresowanego podmiotu i wówczas są one przekazywane najczęściej na nośnikach komputerowych.

Posługiwanie się takimi nośnikami do udostępniania informacji o środowisku zostało uregulowane prawnie. Po pierwsze, ustalono górne jednostkowe stawki opłat za udostępnienie informacji. Po drugie, określono stawki za przekształcenie informacji w formę wskazaną we wniosku – w przypadku każdego informatycznego nośnika danych (art. 27 ust. 1 pkt 2 u.o.o.ś.), a także za przesłanie kopii dokumentów lub danych drogą pocztową (art. 27 ust. 2 pkt 2 u.o.o.ś.). Ponadto wydane zostało rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2010 r. w sprawie opłat za udostępnianie informacji o środowisku²². Zgodnie z tym aktem normatywnym za każdą płytę CD lub DVD pobiera się opłatę w wysokości nie większej niż 1,50 zł, a za inny nośnik – opłatę równą kosztowi jego zakupu.

---

²¹ J. Krystek, *Ocena oddziaływania na środowisko. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2020, s. 32.

²² T.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 120.

6. Unormowania Kodeksu postępowania administracyjnego

Formę załatwiania spraw administracyjnych reguluje ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego²³. Ponieważ przepisy dotyczące ochrony środowiska zaliczane są do kategorii prawa administracyjnego, trzeba przeanalizować przewidziane tam unormowania. Ustawy z zakresu prawa ochrony środowiska powinny być traktowane jako *lex specialis* w stosunku do k.p.a., który normuje m.in. postępowanie przed organami administracji publicznej w sprawach indywidualnych należących do tych organów i rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnych. G. Dobrowolski postępowania z zakresu ochrony środowiska zalicza natomiast do postępowań szczególnych²⁴.

Jedną z głównych zasad Kodeksu postępowania administracyjnego, określonej w art. 14, jest zasada pisemności. Aktualne brzmienie art. 14 § 1a, które obowiązuje od 5 października 2021 r., nakazuje prowadzenie i załatwianie spraw na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej²⁵. Komentując te unormowania, P.M. Przybysz za uzasadnione uważa mówienie o dwóch postaciach utrwalenia pisma, a nie o dwóch formach dokumentów, czyli postaci papierowa i postać elektroniczna są równorzędne²⁶. Omawiana ustawa przewiduje możliwość załatwiania spraw za pomocą środków komunikacji elektronicznej (art. 14 § 2 k.p.a.) – przy czym odsyła do ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną²⁷ – a obecnie dopuszcza również, by podstawową formą doręczania pism była droga elektroniczna (art. 39 § 1). Szczegółowo zagadnienie to reguluje ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych²⁸.

Kolejnym problemem, który powinno się wyjaśnić, korzystając z przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, jest charakter prawny załączników cyfrowych wymaganych przez przepisy szczególne. W tym celu trzeba się odwołać do art. 64 § 2 k.p.a., który mówi, że jeżeli podanie nie spełnia innych wymagań ustalonych w przepisach prawa, to należy wezwać wnoszącego do usunięcia braków i uczynienia tego w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż

²³ T.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2000 ze zm. [dalej: k.p.a.].

²⁴ G. Dobrowolski, *Postępowania szczególne w sprawach z zakresu ochrony środowiska*, w: *System prawa administracyjnego procesowego*, t. 4, *Postępowania autonomiczne i szczególne. Postępowania niejurysdykcyjne*, red. A. Matan, Wolters Kluwer, Warszawa 2021, s. 620.

²⁵ Wynika to z ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2320 ze zm.).

²⁶ P.M. Przybysz, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz aktualizowany*, Wolters Kluwer, LEX/el. 2022.

²⁷ T.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 344.

²⁸ T.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 569 ze zm.

siedem dni, z pouczeniem, że ich nieusunięcie będzie skutkowało pozostawieniem podania bez rozpoznania. Ponieważ omówione wcześniej ustawy z zakresu prawa ochrony środowiska nakazują dołączyć do wniosku dokumentację oraz ich zapis w formie elektronicznej na informatycznych nośnikach danych, brak nośników z takim zapisem może być powodem pozostawienia wniosku bez rozpoznania, gdyż jest to brak formalny. Jak komentuje ów artykuł P.M. Przybysz, funkcję takiego unormowania stanowi stworzenie organowi możliwości przymuszenia autora wniosku do zawarcia w nim elementów, które są niezbędne do nadania sprawie biegu prawnego. Zarazem na tym etapie postępowania organ nie może żądać od strony spełnienia innych wymagań, nawet jeżeli byłoby ono pożądane w celu rozstrzygnięcia sprawy²⁹. Komentując art. 64 § 2 k.p.a., A. Wróbel zauważa, że pozostaje kwestią sporną, czy mowa tylko o wymogach dotyczących podania jako pisma, czy także o załącznikach do niego wymaganych przez przepisy prawa. Na pewno chodzi jednak o takie braki, które unieumożliwiają nadanie sprawie biegu³⁰.

7. Wątpliwości związane z dostarczaniem dokumentacji na nośnikach informatycznych

Skoro możliwe jest dostarczanie dokumentów za pomocą środków komunikacji elektronicznej (głównie Internetu), należy zadać sobie pytanie, po co ustawodawca przewidział konieczność załączania dokumentacji w sprawach dotyczących ochrony środowiska na informatycznych nośnikach danych. Sposób ten jeszcze niedawno nie budził większych wątpliwości, ale obecnie można wskazać pojawiające się problemy.

Od kilku lat nowe komputery dostępne w sprzedaży najczęściej nie posiadają już urządzeń do odczytu płyt CD czy DVD. Jeżeli więc dokumentacja zostanie dostarczona na takich nośnikach, to niewykluczone, że w konkretnym organie administracji nie będzie ani jednego komputera zdolnego do odczytania z nich informacji. Co prawda można zapisać dane na pamięciach przenośnych typu pendrive, tyle że są one zazwyczaj od kilkunastu do kilkudziesięciu razy droższe niż płyty CD/DVD. Czy organ administracji ma prawo wymagać, aby nośnik był taki, jaki mogą odczytać komputery znajdujące się na jego wyposażeniu? Ponieważ w żadnej z ustaw, które nakładają na wnioskodawcę obowiązek przedłożenia dokumentacji również w formie elektronicznej,

²⁹ P.M. Przybysz, *Kodeks postępowania administracyjnego...*

³⁰ A. Wróbel, *Art. 64*, w: M. Jaśkowska, M. Wilbrandt-Gotowicz, A. Wróbel, *Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania administracyjnego*, Wolters Kluwer, LEX/el. 2022.

nie określono rodzaju informatycznego nośnika danych, należy stwierdzić, że organ administracji nie może dyskwalifikować pewnych nośników i preferować innych. Wymaganie pamięci USB (pendrive'a) może też zostać odebrane jako nałożenie na wnoszącego podanie nadmiernych, niczym nieuzasadnionych kosztów. Już na płytach CD/DVD informacja zajmowała zwykle niewielką część dostępnej pojemności, a na pamięciach typu pendrive to zjawisko jest jeszcze wyraźniejsze. Dlatego również ze względu na powinność racjonalnego wykorzystywania zasobów środowiska trzeba uznać takie rozwiązanie za bezpodstawne.

23 kwietnia 2022 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 17 marca 2022 r. w sprawie formatu dokumentu zawierającego wyniki inwentaryzacji przyrodniczej oraz formatu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko³¹. Określenie formatów plików tych dokumentów, zgodnie z unormowaniami art. 66 ust. 8 u.o.o.ś., winno umożliwić szerszy dostęp do informacji o środowisku. Jeżeli definiuje się formaty plików, w których mają być zapisywane dokumenty, a nie definiuje się rodzaju nośnika, na którym mają być składane, to w ostateczności może dojść do sytuacji, że dokumenty w postaci elektronicznej okażą się zapisane w poprawnych formatach, ale na nośnikach, które nie będą mogły zostać odczytane w organie administracji prowadzącym konkretne postępowanie.

Rozwój techniki spowodował szybki postęp w przesyłaniu danych za pomocą Internetu. Załączniki do wiadomości e-mail mogą mieć objętość kilkudziesięciu megabajtów. Raporty o oddziaływaniu na środowisko czy karty informacyjne przedsięwzięcia często zawierają różne elementy graficzne (np. zdjęcia lub graficzne przedstawienia modelowania matematycznego), mimo to pliki z zapisem owych dokumentów nie mają tak dużej objętości, żeby nie można ich było przekazać za pośrednictwem poczty elektronicznej. Nasuwa się konkluzja, że ustawodawca nie zauważył postępu w teleinformatyce i dalej przewiduje rozwiązania, które opóźniają postępowanie administracyjne (konieczność dostarczania dokumentacji i nośników jako standardowych przesyłek pocztowych), a jednocześnie mogą narażać strony postępowania na nieuzasadnione koszty. Z tego względu należy uznać, że wymaganie załączania dokumentacji zapisanej na elektronicznych nośnikach danych jest rozwiązaniem przestarzałym. Przy obecnym rozwoju techniki optymalne wydaje się przejście na przekazywanie dokumentacji za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Z rozwiązania takiego coraz częściej korzysta się w postępowaniach sądowych, warto więc, aby znalazło powszechne zastosowanie również w postępowaniach administracyjnych dotyczących ochrony środowiska.

---

³¹ T.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 652.

8. Podsumowanie

Ustawa o doręczeniach elektronicznych przewiduje w art. 6 ust. 1 pkt 2 lit. e, że nie stosuje się elektronicznego doręczania korespondencji, gdy występują ograniczenia techniczno-organizacyjne wynikające z objętości korespondencji oraz inne przyczyny mające charakter techniczny. Uważam, że ustawa Prawo ochrony środowiska, ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ustawa Prawo wodne, a także ustawa Prawo geologiczne i górnicze powinny zostać znowelizowane w taki sposób, aby można było przekazywać dokumentację za pomocą środków komunikacji elektronicznej, wyjątkowo zaś – w razie braku możliwości technicznych – za pomocą informatycznych nośników danych. Takie sytuacje zapewne mogą się zdarzyć wtedy, gdy objętość dokumentacji będzie przekraczała typowe rozmiary, lecz dotyczy to tylko szczególnie skomplikowanych przedsięwzięć. W rozporządzeniu Ministra Aktywów Państwowych z dnia 9 sierpnia 2021 r. w sprawie realizacji publicznej usługi hybrydowej w obrocie krajowym³² określono, że pojedyncza przesyłka w ramach publicznej usługi hybrydowej jest przekazywana wyłącznie w formie plików PDF, których łączna wielkość nie może przekraczać 15 MB. Podany rozmiar plików oznacza, że nie zawsze wykonalne byłoby przekazanie plików w postaci doręczenia elektronicznego, ale chodziłoby raczej o sporadyczne przypadki.

Jak zauważa J. Janowski, postęp techniczny stwarza wyjątkową okazję do polepszenia jakości prawa³³. Technologia sprawia, że jedne zasady prawne ulegają wzmocnieniu, a drugie osłabieniu w ostatecznym swoim zastosowaniu. Pozwala to też na przechodzenie od monizmu do pluralizmu w rozumieniu zasady pisemności, a tym samym realizuje prawo obywatela do sprawiedliwego sądu i dobrej administracji. Przeprowadzona analiza pokazuje, że obecne przepisy w zakresie dostarczania dokumentacji na elektronicznych nośnikach danych nie do końca spełniają zasady dobrej i nowoczesnej administracji.

Literatura

Andrzejewski W., Królikowski Z., Morzy T., *Bazy danych i systemy informatyczne oraz ich wpływ na rozwój informatyki w Polsce*, w: *Polskie i światowe osiągnięcia nauki. Nauki*

³² T.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1503.

³³ J. Janowski, *Wpływ informatyzacji...*, s. 307.

- techniczne*, Fundacja im. Wojciecha Świątosławskiego na rzecz Wspierania Nauki i Rozwoju Potencjału Naukowego w Polsce, Gliwice 2010, s. 345–388.
- Bar M., Jendrośka J., *Komentarz do ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, Wolters Kluwer, LEX/el. 2016.
- Bukowski Z., *Art. 208*, w: Z. Bukowski, E.K. Czech, K. Karpus, B. Rakoczy, *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*, LexisNexis, LEX/el. 2013.
- Dobrowolski G., *Postępowania szczególne w sprawach z zakresu ochrony środowiska*, w: *System prawa administracyjnego procesowego*, t. 4, *Postępowania autonomiczne i szczególne. Postępowania niejurysdykcyjne*, red. A. Matan, Wolters Kluwer, Warszawa 2021, s. 620–642.
- Gruszecki K., *Komentarz do ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, wyd. 3, Wolters Kluwer, LEX/el. 2020.
- Gruszecki K., *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*, wyd. 2, Wolters Kluwer, Warszawa 2008.
- Gruszecki K., *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*, wyd. 5, Wolters Kluwer, LEX/el. 2019.
- Gruszecki K., *Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Komentarz*, Presscom, Wrocław 2009.
- Janowski J., *Elektroniczna postać umowy*, w: idem, *Kontrakty elektroniczne w obrocie prawnym*, LexisNexis, LEX/el. 2008.
- Janowski J., *Wpływ informatyzacji na kształtowanie się zasad prawnych na przykładzie zasady pisemności postępowań sądowych i administracyjnych*, „*Studia Iuridica Lublinensia*” 2016, t. 25, z. 1, s. 307–316, <http://dx.doi.org/10.17951/sil.2016.25.1.307>.
- Klimek G., *Art. 93*, w: *Prawo geologiczne i górnicze. Komentarz*, red. B. Rakoczy, Wolters Kluwer, LEX/el. 2015.
- Klimek G., *Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w świetle przepisów prawa polskiego*, w: *Oceny oddziaływania na środowisko w praktyce*, red. B. Rakoczy, Wolters Kluwer, Warszawa 2017, s. 63–80.
- Kościołek A., *Pojęcie elektronicznych czynności procesowych*, w: eadem, *Elektroniczne czynności procesowe w sądowym postępowaniu cywilnym*, Wolters Kluwer, LEX/el. 2012.
- Krystek J., *Ocena oddziaływania na środowisko. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2020.
- Maj A., *Przemiany wiedzy i pamięci cyfrowej w cyberkulturze*, „*Teksty z Ulicy*” 2017, nr 18, s. 145–155.
- Pchalek M., Behnke M., *Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w prawie polskim i UE*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2009.
- Przybysz P.M., *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz aktualizowany*, Wolters Kluwer, LEX/el. 2022.
- Rakoczy B., *Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Komentarz*, LexisNexis, LEX/el. 2010.
- Wilkowski M., *Wprowadzenie do historii cyfrowej*, Instytut Kultury Miejskiej, Gdańsk 2013.
- Wróbel A., *Art. 64*, w: M. Jaśkowska, M. Wilbrandt-Gotowicz, A. Wróbel, *Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania administracyjnego*, Wolters Kluwer, LEX/el. 2022.

Jacek Krystek

Przekazywanie danych na informatycznych nośnikach danych w postępowaniach dotyczących ochrony środowiska

Streszczenie

Ustawa Prawo ochrony środowiska, ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, a także inne ustawy z zakresu prawa ochrony środowiska przewidują, że w pewnych sytuacjach oprócz dokumentacji papierowej należy przedłożyć jej zapis na informatycznych nośnikach danych. Rozwiązanie to nie uwzględnia postępu w teleinformatyce i może rodzić różne praktyczne problemy natury technicznej.

Słowa kluczowe: informatyczne nośniki danych, decyzje środowiskowe

Яцек Кристек

Передача данных на электронных носителях информации в судебных разбирательствах, связанных с охраной окружающей среды

Резюме

Закон о защите окружающей среды, закон о предоставлении информации об окружающей среде и ее защите, участии общественности в защите окружающей среды и об оценке воздействия на окружающую среду, а также другие акты в области природоохранного законодательства предусматривают, что в определенных ситуациях, помимо бумажной документации необходимо предоставить ее запись на электронных носителях информации. Это решение не учитывает научно-технический прогресс в области возможностей информационно-коммуникационных технологий и может вызвать различные практические технические проблемы.

Ключевые слова: электронные носители информации, решения в области экологии

Jacek Krystek

Trasferimento di dati su supporti dati IT in procedimenti di protezione ambientale

Sommario

La legge sulla protezione dell'ambiente, la legge sulla fornitura di informazioni sull'ambiente e la sua protezione, la partecipazione del pubblico alla protezione dell'ambiente e alle valutazioni dell'impatto ambientale, nonché altri atti nel campo del diritto della protezione ambientale

prevedono che in determinate situazioni, oltre alla documentazione cartacea, dovrebbe essere registrata su supporti di dati informatici. Questa soluzione non tiene conto del progresso scientifico e tecnico che si sta compiendo in termini di capacità TIC e può dare origine a vari problemi tecnici pratici.

Parole chiave: supporti dati IT, decisioni ambientali